

Rauman kaupungin konserniohje

Kaupunginvaltuusto 31.5.2021 § 60; voimaantulo 1.8.2021

Sisällys

1. Konserniohjeen soveltaminen ja tehtävät	3
1.1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
1.2. Soveltamisala	3
1.3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	3
1.4. Konserniohjeen sitovuus	4
2. Konsernin ohjaus, johtaminen ja eri toimijoiden päätösvalta	4
3. Hyvä hallinto- ja johtamistapa	6
3.1. Hyvä hallinto- ja johtamistapa	6
3.2. Hallituksen kokoonpano ja nimittäminen	7
3.3. Esteellisyys ja riippumattomuus	7
3.4. Väärinkäytösten ehkäisy ja torjunta.....	8
3.5. Hallituksen jäsenen oikeudet ja vastuut	8
3.6. Tiedonantovelvollisuus ja tiedonkulku	8
3.7. Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeudet	8
3.8. Kaupungin ennakkokannan hankkiminen.....	9
3.9. Palkkiot.....	10
4. Konsernin käytännöt ja palvelut	10
4.1. Tilikausi ja kirjanpito.....	10
4.2. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja raportointi	10
4.3. Yhteiset palvelut ja toiminnan kehittäminen yhdessä	10
4.4. Konsernin henkilöstöpolitiikka	11
4.5. Periaatteet konsernin hankinnoissa	11
4.6. Konsernitili, vakuutustoiminta, lainat sekä sijoitus- ja rahoitustoiminta	11
4.6.1. Konsernitili	11
4.6.2. Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet	11
4.6.3. Sijoitus ja rahoitustoiminta	12
4.6.4. Tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoiminta.....	12
4.6.5. Rahoitus	12
4.6.6. Vakuutustoiminta	12
4.7. Arkistointi ja asiakirjojen säilyttäminen	13
5. Konsernin tarkastus	13
5.1. Tilintarkastus	13
5.2. Tarkastuslautakunta	13
5.3. Sisäinen tarkastus	13
6. Konserniviestintä	13
LIITE 1	15
KONSERNIIN KUULUVAT YHTEISÖT	15

1. Konserniohjeen soveltaminen ja tehtävät

1.1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Rauman kaupunkikonsernin ohjauksessa ja valvonnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää strategiaa ja omistajapolitiikkaa.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee omassa toiminnassaan noudattaa samoja arvoja ja periaatteita kuin kaupunki noudattaa strategiassaan.

Konserniohjeen tarkoituksena on määritellä periaatteet konserniohjaukselle, edistää kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden saavuttamista, yhtenäistää toimintakulttuuria ja käytäntöjä koko konsernitasolla sekä määritellä miten yhteisöjen raportointi ja niiden valvonta on järjestetty. Konserniohjeella myös lisätään toiminnan läpinäkyvyyttä ja tehostetaan tiedonkulkua.

Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Konserniin kuuluva muu yhteisö on tässä ohjeessa konserniyhteisö.

1.2. Soveltamisala

Kuntakonserni on määritelty kuntalain 6 §:ssä. Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä laissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan mahdollisesti kuuluvaan säätiöön. Kuntalain mukaisesti kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Kunkin tytäryhteisön tulee omissa toimielimissä käsitellä ja hyväksyä konserniohje yhteisöä sitovaksi.

Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa kaupungin äänivaltaisuus huomioiden.

Konserniohje ei muuta sen soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta viipymättä kaupunginjohtajalle. Mikäli lainsäädännössä tulee konserniohjeeseen vaikuttavia muutoksia, sovelletaan välittömästi voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Kaupunki noudattaa konserniohjauksessa eri yhteisöjä koskevien lakien mukaisia yhteisön hallinto- ja toimielimien sekä omistajan välisiä tehtävä- ja vastuujaakoja.

Rauman tytäryhtiöt, osakkuusyhteisöt ja konserniin kuuluvat kuntayhtymät ovat lueteltu liitteessä 1.

1.3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaisesti konserniohjeesta. Tämä ohje astuu voimaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti heti hyväksymisen jälkeen.

Kunkin tytäryhteisön tulee omissa ylimmissä päätöksentekokoelimiensä (mm. osakeyhtiössä yhtiökokous) käsitellä ja hyväksyä konserniohje yhteisöä sitovaksi. Päätöspöytäkirja konserniohjeen käsittelystä toimitetaan konserni- ja elinvoimatoimikunnalle.

1.4. Konserniohjeen sitovuus

Hyväksytyt konserniohjeita on noudatettava konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai yhteisön säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Osakkuusyhteisöissä konserniohjetta noudatetaan kaupungin päätäntävällän asettamissa rajoissa.

Kaupungin päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Kaupungin hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä ja hallintosääntö menee tämän ohjeen määräysten ohi määräysten ollessa ristiriidassa.

Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta sekä tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla kaupunki omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhteisön hallintoon ja toimintaan.

Rauman kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta noudatetaan siltä osin, kun siinä on mainittu ohjeen koskevan konserniyhteisöjä. Kaupungin talousarviossa asetettavilla talousarviotavoitteilla ohjataan konserniyhteisöjä.

2. Konsernin ohjaus, johtaminen ja eri toimijoiden päätösvalta

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat: kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat.

Kaupunginhallituksen konserni- ja elinvoimatoimikunta toimii valmistelevana toimielimenä.

Kaupungin konserniohjauksen tavoitteena on se, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia.

Kun annetaan tämän konserniohjeen mukainen yksittäinen konserniohje, sen tulee olla kirjallinen.

Kaupunginvaltuusto

1. määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset osana kaupunkistrategiaa
2. määrittelee omistajapolitiikan
3. hyväksyy konsernitason tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko konsernille
4. päättää kaupunkikonserniin kuuluvien strategisten yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista osana talousarvion laadintaa
5. päättää konsernin varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
6. päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista
7. päättää kaupungin konserniohjeesta.

Kaupunginhallitus

1. johtaa Rauman kaupunkikonsernia
2. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta kaupunginvaltuustolle
3. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
4. antaa tarvittaessa konserniohjeita merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista linjaratkaisuista ja muista yksittäisistä yhtiökokousasioista konserniohjauksen ja konserniedun varmistamiseksi ja edellyttää, että konserni- ja elinvoimatoimikunta antaa muut kuin merkittävät konserniohjeet
5. päättää kaupungin edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja yhtymäkokouksiin sekä asettaa ehdolle edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimiin (esim. hallitus)
6. antaa tilinpäätöksen toimintakertomuksen ja puolivuotisraportin yhteydessä kaupunginvaltuustolle oleelliset tiedot konsernin toiminnasta, taloudesta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta
7. varmistaa, että konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty
8. laatii tarvittaessa kunnan tytäryhteisöissä noudatettavat hyvän johtamisen ja hallinnan ohjeet (corporate governance)
9. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja voi harkitessaan teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa merkittävimmissä tytäryhtiöissä
10. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Konserni- ja elinvoimatoimikunta

Sen lisäksi mitä hallintosäännössä on määrätty konserni- ja elinvoimatoimikunnan tehtävistä, konserni- ja elinvoimatoimikunta

1. valmistelelee kaupunginhallituksen päätettäväksi konserniohjaukseen ja -valvontaan liittyvät asiat
2. suunnittelee, ohjaa ja valvoo kaupungin liikelaitosten toimintaa konserniedun varmistamiseksi
3. ohjaa ja valvoo konserniyhteisöjen toimintaa
4. suunnittelee konserniohjauksen kehittämistoimenpiteitä ja valvoo niiden toteutumista
5. antaa tarkempia ohjeita konserniohjausta ja kehittämistoimintoja koskevien päätösten täytäntöönpanosta
6. antaa tarvittaessa konserniohjeita konserniohjauksen ja konserniedun varmistamiseksi
7. arvioi yhtiöiden raportointia sekä seuraa ja arvioi yhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta ja hallitustyöskentelyä
8. analysoi konsernin toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa kaupungin talousarvion valmistelun yhteydessä konsernitavoitteita uhkaavia riskejä, arvioi riskien vaikutuksia
9. laatii tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi sekä tekee em. perusteella päätösehdotukset kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi
10. määrittelee strategisesti merkittävät konserniyhteisöt valtuustokausittain.

Konserni- ja elinvoimatoimikunnan tehtävänä on suunnitella ja valvoa kaupungin liikelaitosten, tytäryhteisöjen, kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen konserniohjausta sekä vastata kaupungin kehittämistoimintojen koordinoinnista asetettujen tavoitteiden ja päätösten mukaisesti.

Konserni- ja elinvoimatoimikunta huolehtii kaupunkikonsernin elinvoiman kehittämisen kokonaisuudesta ja koordinoinnista.

Kaupunginjohtaja

1. huolehtii, että kaupungin konserniohjaus ja -valvonta on järjestetty tässä säännössä mainittujen ohjausasiakirjojen ja yleisten periaatteiden perusteella
2. raportoi vähintään puolivuosisyksittäin ja tilinpäätöksen toimintakertomukseen kaupunginhallituksen konserni- ja elinvoimatoimikunnalle tytäryhteisöjen toiminnasta, taloudesta ja riskienhallinnasta
3. seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle ja sen konserni- ja elinvoimatoimikunnalle.
4. antaa tarvittaessa erillisiä ohjeita konserniraportoinnista (mm. sisällöstä ja aikatauluista)
5. seuraa ja valvoo, että yhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat riittävällä tasolla kaupungin omistajuuden ja konserniedun varmistamiseksi
6. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon.

Kaupunginjohtajalla ja hänen erikseen määräämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisön hallitusten kokouksissa.

Kaupunginjohtajalla on oikeus yksittäisen konserniohjeen antamiseen konserniyhteisölle tässä säännössä mainittujen säännösten, ohjausasiakirjojen ja yleisten periaatteiden mukaan.

Kaupunginjohtajalla on oikeus sisäisen tarkastuksen suorittamiseen tytäryhteisöissä.

Kaupungin valiokunnat, johtokunnat ja muut toimielimet

Konserniohjetta sovelletaan Rauman kaupungin valiokuntiin, johtokuntiin ja muihin kaupungin toimielimiin silloin, kun niille on määrätty, tai delegoitu, omaan toimialaan kuuluvien tytäryhteisöjen konserniohjausta tai valvontaa.

Kaupungin toimielinten tulee raportoida oleellisesta harjoittamastaan omistajaohjauksesta kaupunginhallitukselle, mikäli omistajaohjausta koskeva tehtävä on hallintosäännössä toimielimelle delegoitu.

Valiokunnat ja johtokunnat antavat selvityksen omasta konserniohjaukseen liittyvästä toiminnastaan tilinpäätöksen toimintakertomuksen ja puolivuotisraportin yhteydessä.

3. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

3.1. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Kaupungin tytäryhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunkikonsernin hyvästä johtamis- ja hallintotavasta laaditaan erillinen ohje, jonka kaupunginhallitus hyväksyy.

Hyvää johtamis- ja hallintotapaa koskeva ohje on käsiteltävä ja hyväksyttävä kunkin kaupungin tytäryhteisön toimivaltaisessa toimielimessä.

3.2. Hallituksen kokoonpano ja nimittäminen

Kuntalain mukaan kaupungin tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Tytäryhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Kokoonpanossa huomioidaan yhteisön toiminnan luonne, koko ja kehitysvaihe. Hallituksen koko sopeutetaan yhteisön toimintaan. Hallituksen valinnassa tulee huomioida yhteisön toimiala ja toiminnan laajuus sekä yhteisön strateginen merkittävyys kaupungin toiminnassa.
- Hallituksen tulee koostua jäsenistä, joilla on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä ja monipuolinen osaaminen, toisiaan täydentävä kokemus sekä kyseisen toimialan, talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.
- Hallituksen jäsenillä tulee olla asiantuntemusta ja kykyä operatiivisen johdon ohjaukseen ja tukemiseen. Hallituksen jäsenillä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa.
- Hallituksen jäsenellä tulee olla riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen.
- Hallituksilla ei tule olla varajäsenjärjestelyjä.

3.3. Esteellisyys ja riippumattomuus

Kaupungin edustajien, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden esteellisyydessä noudatetaan sitä, mitä erikseen on lailla säädetty.

Konsernin tytäryhteisöihin valittavaksi esitetyn ehdokkaan tulee ilmoittaa konserni- ja elinvoimatoimikunnalle ennen lopullisen valintaehdotuksen esittämistä kaupunginhallitukselle omat ja lähipiirin sidonnaisuudet, joilla on tai voidaan arvioida olevan merkitystä yhtiön toiminnan kannalta ilmoituslomakkeella. Kaupunginhallituksen tehtävänä on arvioida sidonnaisuuksien vaikutus esteellisyyteen. Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenten tulee ilmoittaa muutoksista sitoumuksiin vuosittain konserni- ja elinvoimatoimikunnalle.

Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton hoitaessaan tehtävää. Jäsen ei ole riippumaton jos:

- hänellä on vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhteisöön tai hänellä on ollut tällainen viimeisen vuoden aikana,
- hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön tai
- hän kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhteisössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitettussa yhteisössä (ristikkäinen valvontasuhde),
- hänellä on objektiivisesti arvioitava muu syy riippumattomuuden menetykseen.

Hallituksen jäsenten on annettava kirjallinen suostumus tehtävään. Suostumuksen yhteydessä hallituksen jäsenen on annettava myös sitoumus konserniohjeiden noudattamisesta.

Hallituksen jäsenet eivät voi olla työ- tai virkatehtävissään suorassa esimies-alaisuudessa.

Mikäli hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana toimii virka- tai työsuhteessa kaupunkiin olevat henkilöt, kiinnitetään erityistä huomioita siihen, että roolit yhteisöissä ja kaupungin työntekijöinä eivät sekoitu omistajaohjauksessa. Kaupungin työntekijät eivät voi antaa omistajan ennakkokantaa yhtiölle, jonka hallituksessa he toimivat.

3.4. Väärinkäytösten ehkäisy ja torjunta

Konserniin kuuluvien yhteisöjen johto on velvollinen varmistamaan, että väärinkäytöksiä ennaltaehkäistään ja että esille tulleiden väärinkäytösten johdosta ryhdytään vaadittaviin toimenpiteisiin.

3.5. Hallituksen jäsenen oikeudet ja vastuut

Yhteisön hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallituksen jäsenenä tulee olla yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus. Strategisten yhtiöiden hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajat käyvät HHJ kurssin.

Kaupungin edustajien on toimittava siten, että yhteisön toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että kaupunki ja konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat yhteistyössä. Konsernin kokonaisuus ja yhteisön etu eivät voi olla merkittävässä ristiriidassa. Hallitus on vastuussa päätöksistä yhteisvastuullisesti osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla.

Yhtiö vastaa hallituksen jäsenten ja ylimmän johdon vakuutuksista.

3.6. Tiedonantovelvollisuus ja tiedonkulku

Merkittävimmät konsernijohdon määrittelemät konserniin kuuluvat yhteisöt raportoivat säännöllisesti kaupunginhallituksen konserni- ja elinvoimatoimikunnalle:

1. puolivuositain toimitusjohtajan katsauksella yhtiön taloudesta ja toiminnasta
2. puolivuosisraporttiin ja kaupungin tilinpäätökseen, erikseen annetun aikataulun ja ohjeistuksen mukaisesti. Puolivuotisraportoinnin ja tilinpäätösraportoinnin tulee sisältää vähintään olennaisimmat asiat yhtiön toiminnasta, taloudesta ja arvion niiden tulevasta kehityksestä sekä selvityksen kaupungin talousarviossa yhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta
3. puolivuotisraportoinnin ja tilinpäätösraportoinnin tulee sisältää selonteon yhteisön riskien arvioinnista, riskienhallinnasta ja sen kehittämisestä, riskienhallinnan toimivuudesta, riittävydestä ja tuloksellisuudesta sekä oman toiminnan kannalta että konsernitavoitteiden toteutumisen näkökulmasta
4. äkillisistä ja merkittävistä riskeistä tulee tytäryhteisöjen raportoida välittömästi ja kirjallisesti kaupunginjohtajalle.

Yhteisön sisäinen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää Rauman kaupungin sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaan siltä osin, kun siinä on mainittu sen koskevan tytäryhteisöjä ja konserniyhteisöjä.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee raportoida ja ilmoittaa konsernijohdolle aina, kun yhteisön toimintaan liittyy olennaisia poikkeamia kaupungin määrittämistä tavoitteista ja aina, kun tilikaudella havaitaan uusia ja merkittäviä riskejä.

Tytäryhteisöjen on otettava huomioon omistajan eli kaupungin omistajapoliittiset tavoitteet ja muut konserniohjeet.

3.7. Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeudet

Kaupungin luottamushenkilöillä on kuntalain nojalla oikeus saada kaupungin viranomaisilta tietoja, joita he toimessaan pitävät tarpeellisena, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Samoin luottamushenkilöllä on oikeus saada konsernijohtolta sen hallussa olevia, kunnan konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tiedonsaantioikeus ulottuu tiedonsaantiin konsernijohtolta, mutta tietoa ei voi pyytää suoraan yhteisöltä.

Luottamushenkilöllä on toimielimen jäsenenä oikeus niihin salassa pidettäviin tietoihin, jotka kuuluvat hänen varsinaisten tehtäviensä hoitamiseen ja joita tarvitaan päätöksenteon perusteena toimielimen käsiteltävänä olevassa asiassa. Luottamushenkilö on velvollinen pitämään salassa saamansa ei-julkiset tiedot.

Tietojensaantia koskeva pyyntö esitetään kaupungin kirjaamoon, jos kyse on kaupungin hallussa olevista tiedoista. Mikäli pyyntö perustuu yhteisöjen tiedonsaantioikeutta koskevaan yhtiöjärjestys/sääntömääräykseen, pyyntö esitetään suoraan kyseiselle yhteisölle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tiedonsaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.

3.8. Kaupungin ennakkokannan hankkiminen

Tytäryhteisön on pyydettävä kaupungilta omistajan ennakkokäsitystä ennen omaa päätöksentekoaan.

Ennakkokäsitystä haetaan konserni- ja elinvoimatoimikunnalta seuraavista asioista. Konserni- ja elinvoimatoimikunnalla on velvollisuus saattaa olennaiset ja merkittävät asiat kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

1. tytäryhteisön perustaminen
2. yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
3. pääomarakenteen muuttaminen (pääoman merkittävät muutokset)
4. toimitusjohtajan valinta ja johtajasopimukset sekä toimitusjohtajaksi valittavan henkilön omat ja lähipiirin sidonnaisuudet, joilla on merkitystä yhtiön toiminnan kannalta
5. toimintaan nähden suurten investointien suunnittelu ja rahoitusjärjestelyt
6. merkittävät toiminnalliset muutokset, esim. olennaiset toiminnan ulkoistamiset tai liiketoiminnan eri osa-alueista luopumiset, yrityskaupat tai fuusiot yms. yritysjärjestelyt sekä periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittävät sopimukset
7. merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien
8. merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen sekä
9. muut taloudelliset vastuut ja velvoitteet (esimerkiksi oikeudenkäynnit jne.)
10. huomattava osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi
11. toimintaan nähden olennaisen omaisuuden tai oikeuksien (ml immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
12. merkittävät henkilöstö- ja henkilöpoliittiset periaateratkaisut (esim. yhtiön johdon ja työntekijöiden kannustus- ja palkkiojärjestelmät)
13. yhtiökokoukselle tehtävä tuloksen sekä tuloksenjakoehdotus
14. yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

3.9. Palkkiot

Konserniin kuuluvien yhteisöjen palkkioissa pyritään noudattamaan kaupungin palkkiosäännön linjauksia.

4. Konsernin käytännöt ja palvelut

4.1. Tilikausi ja kirjanpito

Tytäryhteisöjen tulee antaa pyydettyä tiedot konsernin tasearvion/välitaseen laadintaa varten. Yhteisöt, joilta tytäryhteisöjen lisäksi tarvitaan tietoja konsernitaseen laatimiseksi, ovat kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt ja yhteisöt, joissa kunnalla on merkittävä omistusosuus.

Konserniyhteisöjen tulee pyydettyä antaa, Rauman kaupungin talousohjaus -palvelualueen antaman ohjeistuksen mukaisesti, kaikki tarvittavat tiedot, jotka Rauman kaupunki tarvitsee konsernitilinpäätöksen laatimiseksi lakien ja muiden pakottavien ja sitä velvoittavien säädösten mukaisesti.

Rauman kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Muut tytäryhteisöt kuin osakeyhtiölain alaiset tytäryhteisöt noudattavat poistojen laskennassa soveltuvin osin kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Valtuuston hyväksymästä poistosuunnitelmasta poikkeamisen perustelut on esitettävä selvityksessä konserniraportoinnin yhteydessä.

4.2. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja raportointi

Rauman kaupunkikonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään Rauman kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti.

Kussakin konserniyhteisössä tulee laatia riskienhallintasuunnitelma toimivan johdon apuvälineeksi. Riskienhallintasuunnitelma sisältää yhteisön toimintaan vaikuttavat tunnistetut riskit, niiden analyysin ja toteutumistodennäköisyyden, arvion riskin toteutumisen taloudellisista ja muista vaikutuksista sekä selvityksen riskienhallintasuunnitelmaksi. Tilikauden aikana toteutuneet riskit ja niiden taloudelliset vaikutukset tulee raportoida konserni- ja elinvoimatoimikunnalle puolivuositain. Raportissa on esitettävä toteutuneet riskit, mihin riskienhallintatoimenpiteeseen toteutunut riski on johtanut sekä miten riskienhallintasuunnitelma on vaikuttanut toteutuneiden riskien määrään ja niistä aiheutuviin taloudellisiin menetyksiin.

4.3. Yhteiset palvelut ja toiminnan kehittäminen yhdessä

Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää, että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa kaupunginhallituksen tietoon ne asiat, joihin edellytetään kaupunginhallituksen kannanottoa. Yhtiö- tai yhtymäkokousten tai vastaavien koolle kutsuminen ja esityslistojen lähettäminen on järjestettävä niin, että kaupunginhallituksella on tilaisuus antaa esityksensä ehdokkaista yhteisön toimielimeen ja valita yhtiökokousedustajan sekä antaa toimiohjeen tai ennakkokannan asiaan, josta yhteisö on tämän konserniohjeen perusteella velvollinen pyytämään kaupungin ennakkokannan.

Tukipalveluja hankkiessaan yhteisöjen tulee ensin selvittää kaupungin ja kaupunkikonsernin muiden yhteisöjen tarjoamat palvelut ja niiden käyttömahdollisuudet.

Kaupungin sisäisenä palveluna voidaan käyttää koko kaupunkikonsernissa seuraavia palveluita:

- Talouspalvelut sisältäen rahoitus- ja sijoituspalvelut sekä oman pääoman ehtoinen rahoitus ja osakeomistukset;
- Laskutus ja maksuliikenne;
- Vakuutukset;
- Henkilöstöhallinto;
- Tiedottaminen, markkinointi ja muu viestintä;
- ICT –palvelut;
- Hankinnat;
- Juridiset asiantuntijapalvelut;
- Työterveyshuollon palvelut;
- Asiakirjahallinto ja arkistointi;
- Ulkoinen ja sisäinen tarkastus;
- Kiinteistöt ja toimitilat;
- Kiinteistöjen ja ulkoalueiden hoito ja kunnossapito.

4.4. Konsernin henkilöstöpolitiikka

Kaupungin tytäryhteisöt ovat vastuullisia työnantajia, jotka toteuttavat hyvää johtamista ja huolehtivat henkilöstön hyvinvoinnista.

Merkittävistä henkilöstöön liittyvistä asioista on haettava ennakkokäsitystä konsernijohtolta etukäteen. Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa etuisuuksissa on pyrittävä noudattamaan koko konsernin kanssa yhtenäisiä periaatteita. Tytäryhteisö on vastuussa oman yksikkönsä henkilöstöpolitiikan kehittämisestä yhdessä sovituin säännöin. Henkilöstön rekrytoinnissa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä. Tytäryhteisöt järjestävät ensisijaisesti eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun tytäryhtiön etu ei muuta edellytä.

Konsernin eri yhteisöjen tulee soveltuvin osin noudattaa emoyhteisön henkilöstöpolitiikan periaatteita.

4.5. Periaatteet konsernin hankinnoissa

Pyritään noudattamaan kaupungin hankintastrategiaa sekä hankintaohjeistusta soveltuvin osin. Otetaan hankinnoissa huomioon soveltuvin osin taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset kriteerit Rauman kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti.

Tätä kohtaa ei sovelleta markkinaehtosiin yhteisöihin.

4.6. Konsernitili, vakuustointi, lainat sekä sijoitus- ja rahoitustoiminta

4.6.1. Konsernitili

Kaupungilla on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisö on velvollinen liittymään kaupunginhallituksen konserni- ja elinvoimatoimikunnan niin päättäessä. Konsernitilijärjestelmästä vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa Konsernihallinnon talousohjaus. Tiliä hallinnoi kaupunki ja se kilpailutetaan määräajoin.

4.6.2. Tytäryhtiöiden keskinäinen lainananto ja vakuudet

Kaupungin konserniin kuuluvien yhteisöjen keskinäinen lainananto, omaisuuden panttaus ja takaukset eivät ole sallittuja. Poikkeuksen tästä muodostavat alakonsernin sisäiset lainananto- ja vakuusjärjestelyt konserni- ja elinvoimatoimikunnan ennakkosuostumuksella.

4.6.3. Sijoitus ja rahoitustoiminta

Konsernissa noudatetaan kaupungin sijoitustoiminnan periaatteita.

Pankkitilien ja muiden sijoitusinstrumenttien käytöstä on neuvoteltava kaupungin talousjohtajan kanssa. Konsernin lainarahoitus järjestetään mahdollisuuksien mukaan keskitetysti. Yhteisöjen tulee ensisijaisesti esittää lainoitusarpeensa kaupungille talousarvion valmistelun yhteydessä ja sopia talousjohtajan kanssa lainoituksen järjestämistavasta.

4.6.4. Tytäryhteisöjen sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tytäryhteisöt neuvottelevat sijoitustoiminnastaan Konsernipalveluiden talousohjauksen kanssa.

Markkinaehtoisten yhtiöiden pitkäaikainen rahoitus hoidetaan yhteistyössä Konsernipalveluiden talousohjauksen kanssa. Talousohjaus tekee rahoitustoiminnassa muutoinkin yhteistyötä markkinaehtoisten yhteisöjen kanssa.

Kaupunginhallituksen hyväksymässä rahoitus- ja korkoriskipolitiikassa määritellään tarkemmin mm. käytettävät rahoitusratkaisut ja -instrumentit. Kaupunki myöntää takauksia pääsääntöisesti vain omille tytäryhteisöilleen. Kaupunki ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Lainoja ja takauksia myöntäessään kaupunki huomioi aina valtioneuvoston noudattamisen.

4.6.5. Rahoitus

Konsernipalveluiden talousohjaus antaa tytäryhteisöille tarkempia ohjeita ja suosituksia konsernissa noudatettavista rahoitusratkaisuista. Kaupunginhallitus hyväksyy rahoituksen periaatteet, joissa ovat tarkemmat ohjeet tytäryhteisöjen rahoitusratkaisuihin liittyen.

Rahoituksen pääperiaatteet ovat:

- Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee pääsääntöisesti keskittää rahaliikenne kaupungin konsernitilille. Kaupunki voi konsernitilipalvelussa myöntää konserniyhteisölle luottolimitin, jonka tarve ja käyttö tulee perustua normaalin likviditeetin ja maksuvalmiuden tukemiseen eli lyhytaikaisen rahoitustarpeen kattamiseen. Konsernitilijärjestelmässä voidaan huomioida myös tytäryhteisöjen sisäiset limitit.
- Konsernipalveluiden talousohjauksen kanssa tulee neuvotella kaikkien tytäryhteisöjen lainakilpailutuksista.
- kaupunki voi myöntää tytäryhteisölle takauksia, joiden ehdot kaupunginvaltuusto hyväksyy takauspäätöksen yhteydessä.

4.6.6. Vakuutustoiminta

Tytäryhteisön on toteutettava vakuuttamisessa kaupungin vahvistamaa vakuutuspolitiikkaa. Kaupunki kilpailuttaa vakuutusmeklaripalvelut säännöllisesti kaupungin ja tytäryhteisöjen käytettäväksi vakuutuspolitiikan mukaisesti. Rauman kaupungin kilpailuttamaan vakuutusturvaan sisältyvät myös tietyin rajoituksin tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjen tulee varmistaa, että yhteisön vakuutusturva mukaan lukien toiminnan keskeytyksen vakuuttaminen on riittävän laaja ja ettei

olemassa olevassa vakuutusturvassa ole päällekkäisyyttä. Yhteisöjen tulee huolehtia myös omien toimielintensä jäsenten vastuuvakuutuksista.

4.7. Arkistointi ja asiakirjojen säilyttäminen

Konserniin kuuluvien yhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhtiö tai yhteisö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse.

5. Konsernin tarkastus

5.1. Tilintarkastus

Kaupungin tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa, että konsernitilinpäätös on oikein laadittu. Kaupungin tilintarkastajalla on oikeus saada tarkastustehtävänsä suorittamisessa tarvittavia tietoja tytäryhteisöltä.

Kuntalain 122 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

5.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta koko kaupunkikonsernissa.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tarvitsemiaan selvityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä sekä oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan tai kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen voidakseen suorittaa em. arviointitehtävää. Tarkastuslautakunnalla on toimielimenä kuntalain mukaan oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista, mikäli se katsoo ne tarpeelliseksi arviointitehtävän hoitamiseksi. Tietojensaantioikeus on rajattu koskemaan kunnan hallussa olevia asiakirjoja. Tarkastuslautakunnassa tietojensaantioikeus ei päde yksittäisellä jäsenellä, vaan tällöin sovelletaan luottamushenkilön tietojensaantioikeutta. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

Tarkastuslautakunnan tulee huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuksen kilpailuttamisen valmistelusta.

5.3. Sisäinen tarkastus

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa

6. Konserniviestintä

Rauman kaupunkikonsernin viestinnän tavoitteena on aktiivinen, avoin, tasapuolinen ja oikea viestintä.

Kaupungin on tiedotettava toiminnastaan asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Tiedottamisvelvollisuus koskee koko kaupunkikonsernin toimintaa samoin kuin osallistumista kaupunkien ja kuntien yhteistoimintaan. Kaupungin tytäryhteisöjen on tiedotettava

riittäväällä tavalla palveluistaan, toiminnastaan sekä taloudestaan noudattaen mahdollisimman laajasti kaupungin antamia viestintää koskevia ohjeita.

Koko konsernia koskevien asioiden tiedottamisesta kaupungin osalta vastaa kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajalla on toimivalta tiedottaa konsernia koskevista asioista ja pyytää tätä varten tarvittavia tietoja yhteisöiltä.

Konsernin kannalta merkittävien asioiden tiedottaminen järjestetään yhteistyössä yhteisöjen johdon ja kaupungin konsernijohdon kanssa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja.

Yhteisöjen tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.

Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

LIITE 1
KONSERNIIN KUULUVAT YHTEISÖT

Konserni- ja elinvoimatoimikunta määrittelee strategisesti merkittävät yhteisöt.

Rauman kaupunki						
KONSERNIYHTEISÖT 31.12.2020						
	Y-tunnus	KPL	1/1/2020	12/31/2020	%	
KUNTAYHTYMÄOSUUDET						
Satakunnan sairaanhoitopiirin ky	0825915-6		19 291 150,78	20 020 073,26	18,3	Strateginen kumppani
Satakuntaliitto	0830322-5		54 952,87	54 952,87	20,7	
TYTÄRYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET						
As Oy Rauman Jaaritus	0846131-1	1000	2 522,82	2 522,82	100,0	
Kiint Oy Klupu-Sato	0224828-8	756	114 031,41	114 031,41	100,0	
Kiint Oy Lapin Hiedastenrivi	0866963-0	10000	100 912,76	100 912,76	100,0	
Kiint Oy Lapin Vuokko	0910880-0	10000	8 409,40	8 409,40	100,0	
Kiint Oy Mylly-Sato	0225111-0	7	29 049,87	29 049,87	100,0	
Kiint Oy Paranhava	0225093-5	1048	183 718,74	183 718,74	86,9	
Kiint Oy Pläkkluat	0222120-2	848	34 087,59	34 087,59	100,0	
Kiint Oy Rauman Mervi	2002634-7	1	10 000,00	10 000,00	100,0	
Kiint Oy Rauman Palvelutalot	2212561-3	150	15 000,00	15 000,00	100,0	
Rauman Rouvat Oy (Kt Oy Rn Mervi)	2114552-4				66,7	
Kiint Oy Rauman Sinkokatu 11	2256951-3	801	80 100,00	80 100,00	80,1	
Kiint Oy Raumanmerenkatu 11	0139027-4	153	30 590,93	30 590,93	100,0	
Kiint Oy Sampaanhaka	0139041-8	280	21 441,95	21 441,95	100,0	
Kiint Oy Sampaankallio	0139042-6	480	29 027,64	29 027,64	100,0	

Kiint Oy Sinisaar	0139054-9	176	299 815,99	299 815,99	78,9	
Rauman Asunnot Oy	0672564-3	1825	568 882,00	568 882,00	100,0	
Rauman Energia Oy	1088470-0	200	5 832 559,92	5 832 559,92	100,0	Strateginen kumppani
Rauman Energia Sähköverkko Oy (Rn Energia Oy)	2787239-4	4000	500 000,00	500 000,00	100,0	
Rauman Meriteollisuuskiinteistöt Oy	2079386-1	100	7 520 597,13	7 520 597,13	100,0	Strateginen kumppani
Rauman Satama Oy	2652182-4		43 824 119,71	43 824 119,71	100,0	Strateginen kumppani
Seaside Industry Park Oy	2721789-1		2 500,00	2 500,00	100,0	
Uotilan liikekiinteistö Oy	0894753-0	100	4 204,70	4 204,70	100,0	
Rauman Oppilaitoskiinteistöt Oy	2809032-7	40000	14 230 379,55	14 230 379,55	100,0	Strateginen kumppani
OSAKKUUSYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUDET						
As Oy Rauman Lemsanpuisto	0204465-6	15050	602129,68	602 129,68	30,0	
As Oy Rauman Merja	2039558-0	3915	1,00	1,00	27,9	
Kiint Oy Uotilantie 5	0139089-9	80	13 455,03	13 455,03	29,0	
Kiint Oy Valtakatu 15	0139072-5	1 030	486 663,40	486 663,40	22,4	
Länsirannikon Koulutus Oy	2245018-4	270	540 000,00	540 000,00	27,0	Strateginen kumppani
Mustikkapolun Paikoitus Oy	0308808-7	12	63,41	63,41	43,0	
Paroalhon Autopaikoitus Oy(Paranvaha)	0138617-9				32,8	
Sampaanalalan Huolto Oy(Rn Asunnot,Sampaanhaka,Sampaankallio)	0138696-1				23,5	
Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy	2388924-4	300	300 000,00	300 000,00	23,4	Strateginen kumppani
Satamatieto (Rauman Satama Oy)	1911411-2	200	10 000,00	10 000,00	33,3	
Lännen Omavoima Oy (Rauman Energia Oy)	2209312-1		1 000 000,00	1 000 000,00	50,0	

Satavakka (Rauman Energia Oy)	0887665-6		2 404 364,00	2 404 364,00	50,0	
Rauman Biovoima Oy (Rauman Energia Oy)	1053836-5		6 451 830,52	6 451 830,52	28,0	
Vertek Oy (Rauman Energia Oy)	1032401-7		378 000,00	378 000,00	24,8	
Siniparkki Oy (Kt Oy Sinisaar)	0138710-4				38,3	
SÄÄTIÖT						
Vanha-Rauma-säätiö	0217515-4					